

МІНІСТЕРСТВО
З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО
ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

ЗМІСТ

1. Резюме.....	2
2. Порушення прав на тимчасово окупованій території України.....	3
2.1. Переслідування жителів тимчасово окупованої території України, незаконне обмеження волі.....	3-8
2.2. Злочинне розпорядження власністю українських громадян.....	9-10
2.3. Мілітаризація освітнього та культурного процесів.....	11-12
2.4. Порушення права на свободу думки, совісті та релігії.....	13-14
2.5. Злочини проти журналістів.....	15
2.6. Жорстоке, нелюдське й таке, що принижує гідність, поводження..	16-17
2.7. Злочини проти дітей.....	18-20
2.8. Мобілізація до лав збройних сил рф.....	21
2.9. Незаконне судочинство та переміщення засуджених громадян.....	22
2.10. Інше.....	23-24
3. Завдання ударів, в тому числі не вибіркових, у результаті яких можна очікувати надмірну кількість жертв серед мирного населення.....	25-36

1. Резюме

З 2014 до 2024 року, від початку міжнародного збройного конфлікту між росією та Україною, на тимчасово окупованих російською федерацією територіях України (далі – ТОТ) спостерігаються грубі порушення норм міжнародного гуманітарного права (далі – МГП) та міжнародного права прав людини (далі – МППЛ).

Так, були зафіксовані порушення звичаєвих та конвенційних норм МГП і норм МППЛ, зокрема Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародного пакту про громадянські і політичні права.

В частині положень МГП окупанти систематично порушували принцип розрізнення та заборони використання живих щитів, вдавалися до незаконного призову місцевого цивільного населення до окупаційних військ. Систематичними також були порушення безпеки й правопорядку, відбувалися незаконні переміщення населення, примусова паспортизація та політична агітація.

В частині положень МППЛ окупаційна влада рф і контрольовані нею окупаційні адміністрації вдавалися до практики насильницьких зникнень, катувань, нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання, систематично порушували право на свободу й особисту недоторканність, позбавлення волі. Відбувалися систематичні порушення прав на свободу думки, совісті та релігії, свободу вираження поглядів. До того ж окупанти своїми діями порушували права дітей шляхом мілітаризації освіти.

У цих узагальнених матеріалах розглядаються зібрані на основі відкритих джерел інформації та звітів національних громадських організацій, державних органів випадки порушення норм МГП та МППЛ окупаційною владою рф на ТОТ України, зафіксовані у травні 2024 року.

2. Порухення прав на тимчасово окупованій території України

2.1. Переслідування жителів тимчасово окупованої території України, незаконне обмеження волі

Представники рф продовжують так звані рейди, які проводять з метою виявлення проукраїнського підпілля і тих, хто негативно ставиться до окупації. На постійній основі проводяться перевірки мешканців на наявність родичів на підконтрольній території України та підтримки зв'язку з ними.

Так, за повідомленням Каховської районної військової адміністрації, 30 травня 2024 року окупаційні війська разом зі співробітниками ФСБ проводили рейди по населених пунктах району. На території Верхньорогачинської громади окупанти провели рейд по пошуку патріотично налаштованих громадян, перевіряли документи, телефони та проводили бесіди. Крім того, вони проводять аналогічні заходи у школах.

У Великолепетиській громаді окупаційна адміністрація змушує місцеве населення укладати договори з кримським інтернет-провайдером «Новалік». Громадянам погрожують відключенням будь-якого інтернет-зв'язку, якщо ті не укладуть договори до 1 червня.

У Севастополі уродженця Сумської області засудили до 2,5 років колонії за антиросійські висловлювання. 51-річний чоловік публікував у соцмережах матеріали із закликами до здійснення насильницьких дій щодо групи осіб, виділеної за ознакою національності, – росіян. Раніше чоловік притягувався до відповідальності за дискредитацію зс рф¹.

Міський суд Москви продовжив арешт кримчанки Леніє Умерової, звинуваченої у «шпигунстві», ще на 3 місяці. Умерова залишиться під арештом до 4 серпня 2024 року. Адвокат зазначила, що зі здоров'ям у Леніє все гаразд, але «слідство» у справі триває².

Київський районний суд Сімферополя продовжив запобіжний захід колишньому імаму мечеті села Лобаново Ремзі Куртнезирову і залишив його під домашнім арештом. Мешканець Джанкойського району Криму пробуде під домашнім арештом до 4 серпня. Сторона захисту попросила суд дозволити колишньому імаму залишати межі будинку та виходити на

¹ <https://t.me/cremeasmersh/717>

² <http://surl.li/tjxdr>

прибудинкову територію – у двір. Суд це клопотання не задовольнив. Крім того, у середині липня кримського татарина помістять на психіатричну експертизу до стаціонару³.

Південний окружний військовий суд у Ростові-на-Дону не змінив запобіжний захід учасникам «першої Джанкойської групи» у справі Хізб ут-Тахрір. Активіст Енвер Крош, громадянський журналіст Вілен Темер'янов, Рінат Алієв та Едем Бекіров залишаться під вартою до 29 серпня 2024 року. Сеїтґа Аббозов, як і раніше, перебуватиме під домашнім арештом⁴.

Київський районний суд Сімферополя задовольнив клопотання слідчого ФСБ про продовження запобіжного заходу кримськотатарським активістам із «шостої Бахчисарайської групи» у справі Хізб ут-Тахрір – Мемету Люманову, Азізу Азізову, Рустему Османову та Мустафі Абдуру. Вони залишаться у СІЗО до 2 серпня цього року⁵.

У Севастополі співробітники ФСБ затримали громадянина рф, який нібито винен у публічних закликах до здійснення терористичної діяльності. 58-річний житель міста з балкона своєї квартири в будинку на вулиці Хрустальова вигукував антиросійські й антиурядові гасла, в тому числі у формі закликів до повалення чинного в рф конституційного ладу. «Суд» визнав чоловіка винним за частиною 1 статті 205.2 КК рф і призначив покарання у вигляді 1 року 6 місяців позбавлення волі у колонії-поселенні. Ім'я засудженого не розголошується. Його публічні коментарі у цій справі відсутні⁶.

Так званий Верховний суд Республіки Крим розглянув апеляційні скарги на продовження арешту в СІЗО активістам із Бахчисараю: Сейдамету Мустафаєву, Ремзі Неметуллаєву, Абдулмеджиту Сейтумерову, Аметхану Умерову, Руслану Асанову й Ельдару Якубову. Усі вони залишаться під вартою до 22 липня 2024 року. Раніше таку ухвалу виніс Київський районний суд у Сімферополі⁷.

³ <http://surl.li/tknkn>

⁴ <http://surl.li/tknky>

⁵ <http://surl.li/tknlg>

⁶ <https://t.me/talipovonlineV/21323>

⁷ <http://surl.li/tlvzb>

Проросійські телеграм-канали повідомляють, що було затримано Марію Замирайло-Левицьку 1960 року народження, яка народилась в Івано-Франківську, проживає в селищі Кіровське й у своїх соціальних мережах публікувала матеріали, у яких підтримувала ЗСУ, заперечувала територіальну цілісність росії та зневажала символи рф.

Пізніше так званий Кіровський районний суд Криму засудив 64-річну пенсіонерку за статтею про дискредитацію російської армії. Як стверджується, жінка на своїй сторінці у соцмережі «Однокласники» розміщувала публікації, на яких було зображено тризуб. Окупаційний суд призначив їй 5 діб адміністративного арешту і штраф у розмірі 35 тисяч рублів. Ім'я фігурантки справи агентство ТАСС не вказує. Немає і її публічних коментарів з цього приводу⁸.

Проросійські телеграм-канали повідомляють, що було затримано Антона Юдіна, який у місті Саки біля території військової частини слухав українські пісні на колонці. Матеріали проти нього направлено до суду⁹.

Також зафіксовано повідомлення про мешканця Севастополя Романа Григоряна 1977 року народження, який після початку «СВО» поїхав із території Криму в Іспанію та почав постити дописи про підтримку України. Головним аргументом переслідування є те, що він здає в оренду майно в Криму та отримує щомісяця 400 тисяч рублів¹⁰.

Проросійські телеграм-канали повідомляють, що було затримано Олексія Кузіна, який у день 80-х роковин штурму і визволення Сапун-гори від німецько-фашистських загарбників, перебуваючи на території однойменного меморіального комплексу, використовував нацистські вітання. За даними джерел, Олексій – громадянин України родом із Маріуполя. За скоєне діяння проти нього порушено кримінальну справу за статтею 354.1 КК рф «Реабілітація нацизму»¹¹.

За інформацією проросійських телеграм-каналів, також було затримано мешканця Севастополя Євгена Моїсеєва, який вигукував проукраїнські

⁸ <https://t.me/cremeasmersh/735>, <http://surl.li/todxt>

⁹ <https://t.me/cremeasmersh/747>

¹⁰ https://t.me/sev_smersh/452

¹¹ https://t.me/sev_smersh/462

лозунги, зокрема «Слава Україні». Наразі проти нього складено протокол за статтею 20.3.3 КпАП рф¹².

Проросійські телеграм-канали повідомляють, що було затримано й мешканку Нової Каховки Вікторію Бакалець, яка після початку повномасштабного вторгнення переїхала в Крим, отримала російський паспорт, соціальні виплати й на своїй сторінці у Facebook сумувала за Україною, закликала не йти на референдум, звинувачувала росію у злочинах. Матеріали направлено до суду¹³.

Також за даними проросійських телеграм-каналів, було затримано Айдера Куртієва, який у соціальній мережі «Однокласники» заперечував територіальну цілісність росії, розміщував українські прапори, вітав з українськими святами. Чоловіка змусили просити вибачення на відео. Щодо нього складено протокол за дискредитацію армії рф. Матеріали скеровано до суду¹⁴.

Проросійські телеграм-канали повідомляють, що ФСБ було затримано в Криму чоловіка 1999 року народження і його співмешканку 2000 року народження, які нібито за завданням українських спецслужб планували підірвати залізничні колії в Ленінському районі. Чоловіка начебто завербувало українське ГУР через месенджер. Разом зі співмешканкою він фотографував місця проживання військових рф, позиції сил ППО та координати об'єктів енергоінфраструктури. Підозрюваних заарештовано строком на 2 місяці. Імена фігурантів справи у повідомленні не називають¹⁵.

Переслідувань зазнав мешканець Севастополя Єгор Мартинов 1986 року народження, який вночі 17 травня під час атаки безпілотників у місцевому телеграм-каналі написав коментар, в якому засумнівався у діях військових і зазначив, що військові погано працюють, тому що «нас постійно атакують, немає світла і води»¹⁶.

Проросійські телеграм-канали повідомляють, що було затримано й іншого місцевого жителя, який зняв та опублікував роботу ППО під час ракетної небезпеки. Чоловіка змусили просити вибачення на камеру¹⁷.

¹² <https://t.me/cremeasmersh/751>

¹³ <https://t.me/cremeasmersh/753>

¹⁴ <https://t.me/cremeasmersh/751>

¹⁵ <https://t.me/crimeainform/41367>

¹⁶ <https://t.me/cremeasmersh/762>

¹⁷ https://t.me/sev_smersh/465

У Криму так званий Залізничний районний суд Сімферополя ухвалив вирок місцевому жителю Миколі Онуку, якого обвинуватили в нарузі над російськими державними символами, вандалізмі та зберіганні вибухового пристрою. Згідно з повідомленням правозахисної організації «Кримський процес», весь судовий процес відбувся в закритому режимі. Суддя Євгенія Романенкова визнала Миколу Онука винним і призначила йому покарання у вигляді 5 років позбавлення волі з відбуванням терміну в колонії загального режиму, а також виплату штрафу у розмірі 50 тисяч рублів.

Миколу Онука затримали ще в серпні 2023 року. Тоді російські силовики прийшли до нього додому з обшуком. Його звинуватили в непокорі співробітнику поліції. Під час обшуку у чоловіка нібито виявили файли з різною українською атрибутикою, схожою на ту, яку в окупованих рф містах поширює рух спротиву «Жовта стрічка»¹⁸.

Проросійські телеграм-канали повідомляють про мешканця Сімферополя Ярослава Світличного, який у своїх соціальних мережах підтримував проукраїнського кримчанина Олександра Усика й викладав фотографії із зображенням прапора України¹⁹.

Також відомо, що було затримано Олену й Олександра Авдєєвих із міста Євпаторія, які на вулиці Пролетарській вмикали українські пісні, вигукували проукраїнські гасла, ім'я президента рф. Сім'ю змусили просити вибачення на камеру. Наразі проти них складено матеріали, дається процесуальна оцінка вчиненим діям²⁰.

У Севастополі на 18-річного студента склали адміністративний протокол за статтею про дискредитацію російської армії за коментарі в інтернеті. Ім'я і прізвище затриманого не називають²¹.

Проросійські телеграм-канали повідомляють, що було затримано медсестру Ленінської центральної лікарні Ольгу Сербінову, яка в соціальній мережі «Однокласники» сумувала за Україною, підтримувала ЗСУ, вимагала поважати українського солдата, називала росію нацистською державою. Матеріали направлено до суду²².

¹⁸ <http://surl.li/tubzr>

¹⁹ <https://t.me/cremeasmersh/768>

²⁰ <https://t.me/cremeasmersh/776>

²¹ <http://surl.li/txdaz>

²² <https://t.me/cremeasmersh/785>

Також відомо, що у Керчі затримали Катерину Гривакову, яка в соціальній мережі «Однокласники» підтримувала Україну, публікувала прапори «Правого сектора», звинувачувала росію в агресії, дискредитувала її армію²³.

Засуджений на 19 років позбавлення волі кримський філолог арабської мови Ісмет Ібрагімов потребує лікування зубів. Крім того, чоловіка турбують болі у шлунку. Ібрагімов повідомив дружині, що внаслідок перерахунку терміну утримання в СІЗО в умовах в'язниці він перебуватиме 2 роки замість 5. Решту терміну ув'язнений проведе в колонії суворого режиму²⁴.

Російські силовики направили фігурантів «справи кримських мусульман» із Джанкоя Енвера Халіллаєва, Арсена Кашку та імама мечеті в селі Лобанове Вахіда Мустафаєва на примусову судово-психіатричну експертизу в сімферопольську лікарню. Адвокат назвав такі дії способом тиску на заарештованих за політично мотивованими кримінальними справами.

«По-перше, це зумовлено тим, що ФСБ у справах щодо тероризму намагається по максимуму «впихнути» все, що можна, зокрема такі експертизи, через брак якихось «залізних» доказів провини наших підзахисних. По-друге, це такий підхід, а раптом хтось захоче «косити» під божевільного, хоча ніколи таких приводів не було. По-третє, це небезпечна тенденція. Сьогодні це просто «накат» практики поміщення людей без законних підстав у психіатричну лікарню, а завтра ніхто не застрахований від застосування медичних препаратів», – йдеться у повідомленні²⁵.

Російські силовики затримали мешканку Севастополя за нібито дискредитацію російської армії в коментарях одного з телеграм-каналів. У якому саме телеграм-каналі й що конкретно написала затримана, російські силовики не уточнюють. Для її затримання було задіяно спецпідрозділ СОБР Росгвардії. Ім'я і прізвище затриманої не називають. Наразі стосовно неї складено адміністративний протокол за частиною 1 статті 20.3.3 КпАП рф, за якою жінці загрожує штраф у розмірі до 50 тисяч рублів²⁶.

²³ <https://t.me/cremeasmersh/788>

²⁴ <http://surl.li/txdcn>

²⁵ <http://surl.li/tysdh>

²⁶ <http://surl.li/ucgui>

В ФСБ рф заявили про затримання п'ятох осіб у Севастополі за підозрою у підготовці диверсій в окупованому Криму. Затримані начебто були завербовані українськими спецслужбами у Запорізькій області й готували диверсії проти Чорноморського флоту рф. Російські силовики порушили проти затриманих справи за статтями про державну зраду, теракт і незаконне зберігання вибухівки²⁷.

2.2. Злочинне розпорядження власністю українських громадян

Для власного збагачення й заохочення колаборантів окупаційна влада використовує «націоналізовані» активи та майно українських переселенців.

Так, у Херсонській області розпочато передачу земельних ділянок громадян, які виїхали на підконтрольну Україні територію, лояльним до окупаційної влади особам. Представники «влади» Верхньорогачицької територіальної громади Каховського району погрожують фермерам конфіскувати активи та майно (зокрема, сільгоспугіддя) за невиконання до 30 червня 2024 року вимог перереєструвати їх згідно із законодавством рф.

Для охоплення більшої кількості потенційних об'єктів «експропріації» в АР Крим планується шляхом внесення змін до федерального законодавства країни примусити жителів зареєструвати до 1 січня 2026 року право на нерухоме майно у Єдиному державному реєстрі нерухомості. На сьогодні ще безтерміново діють документи, які підтверджують право власності, видані Україною.

Рішенням держради АРК від 18 квітня 2024 року також уточнено перелік раніше «націоналізованого» майна фізичних і юридичних осіб з держав, які здійснюють щодо рф недружні дії, що передбачає його незаконний продаж на аукціоні. Наразі до списку потрапили АТ «Укрсоцбанк», «Старокримський», ТОВ «Енвіл», «Інвест Регіон Крим», «Флеш», «Консервний комбінат Арктика», «Ювас-транс», «Парквейн Корпорейшн», Ялтинський холодокомбінат, пансіонат «Прибережний» та

²⁷ <https://t.me/talipovonlineV/22491>

база відпочинку «Полісся» Житомирського заводу огорожувальних конструкцій.

Залишені українськими переселенцями домівки використовуються як ресурсна база в межах програми забезпечення державних службовців і військових житлом. Після ухвалення владою «ДНР» і «ЛНР» так званих законів про націоналізацію покинутих квартир уряд рф 22 квітня 2024 року запровадив на тимчасово окупованій території материкової України іпотечне кредитування під 2% для придбання житла на вторинному ринку. Правом скористатися цими умовами наділено лише учасників та ветеранів «СВО», працівників органів влади, соціальної сфери, охорони здоров'я, культури та спорту.

З наміром ухвалити аналогічний «закон» виступила окупаційна влада Запорізької області. Помешкання осіб, які виїхали на підконтрольну Україні територію, колаборанти планують перевести у муніципальну власність із подальшою їх передачею прибулим для відновлення життєдіяльності регіону російським медикам, вчителям, будівельникам.

За словами начальника Запорізької ОВА Івана Федорова, у травні до реєстру «безхазяйного» майна загарбники внесли понад 1000 об'єктів нерухомості. За раз окупанти додають по кілька сотень квартир та будинків.

Крім того, росія вимагає від жителів України оформити право власності на земельні ділянки за російським законодавством. Інакше – погрожують «націоналізацією».

За інформацією Запорізької ОВА, на Мелітопольщині росіяни взяли за дачні ділянки. Людей зобов'язують надавати документи на будівлю та землю. Водночас власники неоформленого майна перебувають у зоні ризику.

Без присутності господарів житла на тимчасово окупованій території та для не-громадян рф оформлення неможливе. Потрапити ж на тимчасово окуповану територію складно і небезпечно. Росіяни створюють передумови для подальшого використання незаконно захопленого приватного майна²⁸.

²⁸ <http://surl.li/ukinf>

2.3. Мілітаризація освітнього та культурного процесів

Створення осередків організацій на тимчасово окупованих територіях для виховання дітей у дусі російського патріотизму може розцінюватись як порушення статті 43 Гаазької Конвенції і статті 50 Конвенції про захист цивільного населення в контексті належного функціонування закладів, відповідальних за піклування про дітей та їхню освіту.

Крім того, патріотичне виховання, спрямоване на виховання російської ідентичності, є прямою загрозою для права дитини на збереження власної ідентичності, що зазначено у статті 8 Конвенції про права дитини.

Представники рф продовжують здійснювати заходи щодо мілітаризації кримської молоді та дітей, тривають воєнізовані збори, так звані патріотичні мілітарні змагання, проводяться масові форуми щодо підтримки «СВО», підтримуються молодіжні проєкти щодо популяризації образів так званих героїв війни. У Криму активно працюють організація «Молода гвардія», рух «СВОї», рух «Перших». Спортивні заходи часто стають прикриттям чи фундаментом для мілітаризації дітей і юнацтва.

Також за наявною інформацією від Генічеської міської військової адміністрації представники російського штабу «Мы вместе» та окупаційної адміністрації під час святкування Дня захисту дітей залучали школярів до

участі в майстер-класах із плетіння маскувальних сіток у місцевому парку імені Т. Г. Шевченка, а також до військово-виховних заходів.

Вказані вище дії порушують норми статті 32 Конвенції про права дитини, які передбачають, що держави-учасниці визнають право дитини на захист від економічної експлуатації та від виконання будь-якої роботи, яка може являти небезпеку для здоров'я, бути перешкодою в одержанні нею освіти чи завдавати шкоди її здоров'ю, фізичному, розумовому, духовному, моральному та соціальному розвитку.

На лівобережжі Херсонщини російські окупанти продовжують займатися мілітаризацією дітей і підлітків. За інформацією пропагандистських ЗМІ, росгвардійці та представники інших військових формувань ворога регулярно проводять у захоплених школах «уроки мужності».

Такі заходи від окупантів давно вже стали нормою. Але псевдовлада тимчасово окупованої території Херсонської області вирішила посилити пропаганду на так званому законодавчому рівні. ЗМІ повідомили про розробку обласною думою (незаконний орган влади на тимчасово окупованій території) закону про патріотичне виховання. Так звані чиновники та псевдодепутати створили робочу групу з його розробки, яку очолила Тетяна Томіліна.

Крім того, шляхом моніторингу соціальних мереж та засобів масової інформації на ТОТ Херсонської області стало відомо, що окупаційна влада змусила випускників складати іспити з російської мови, яку вони майже не вивчали.

Також відомо про черговий факт вивозу українських дітей до росії. На цей раз 36 дітей було відправлено до Волгоградської області рф, де розташований «військово-патріотичний табір». Там, за даними пропагандистів, вони пробудуть 21 день для навчання військово-прикладним навичкам.

Варто зазначити, що такі заходи є продовженням незаконного залучення дітей до війни проти України. Раніше стало відомо про проведення окупантами в захопленому Скадовську змагань із пілотування БПЛА серед школярів. Також, як повідомляв Центр національного спротиву, дітей неодноразово долучали до виробництва зброї.

Крім того, школярів на лівобережжі Херсонської області активно агітують до вступу до військових навчальних закладів рф. Зокрема, до Нахімовського училища в Маріуполі, де будується окремий корпус²⁹.

Також росіяни планують з 1 вересня у школах на тимчасово окупованих територіях вводити предмет «Основи безпеки та захист Батьківщини». На ньому дітей будуть вчити тактичної медицини та військовій підготовці, зокрема роботи з БПЛА, гранатами й автоматом. Як зазначається, цей предмет є обов'язковим для всіх старшокласників, включно з дівчатами. Також ворог готується до збільшення кадетських класів у школах на тимчасово окупованих територіях України³⁰.

2.4. Порушення права на свободу думки, совісті та релігії

За інформацією Генічеської міської військової адміністрації, в деяких школах громади окупаційна влада продовжує залучати школярів до участі у пропагандистських заходах. Так, стало відомо, що учні шкіл Генічеської громади були змушені брати участь у заході на честь входження «нових територій» до складу російської федерації.

Учнів санаторної школи-інтернату та Генічеської школи № 1 змусили записувати відеозвернення до учнів російських шкіл у межах акції «Лица дружбы». Як наслідок, під час підготовки до проведення святкових заходів між випускниками 11 класу і вчителями-зрадниками виник конфлікт. Школярі відмовились виконувати гімн рф, після чого вчителі змусили виконувати гімн учнів молодших класів.

Вказані дії прямо порушують норми статті 10 Європейської конвенції з прав людини та Протоколів до неї, ратифікованої Законом України № 475/97-ВР від 17 липня 1997 року, якою передбачено, що кожен має право на

²⁹ <http://surl.li/ukioa>

³⁰ <http://surl.li/ukioq>

свободу вираження поглядів. Порушення полягає в тому, що громадяни втрачають змогу отримувати достовірну інформацію від влади України та бачити реальну картину справ у країні та їхньому регіоні.

Російські силовики в Криму вручили застереження щодо неприпустимості порушення закону про мітинги юристам Лілі Гемеджі та Рустему Кямілеву. Подібне застереження також отримав громадський захисник та активіст «Кримської солідарності» із Судака Сеїт-Осман Каралієв. Як стверджує російське МВС, він нібито є організатором масової акції та має вжити заходів щодо усунення екстремістської діяльності та порушень громадського порядку.

Також стало відомо, що у Сімферопольському районі вручили застереження кримськотатарському правозахиснику і юристу Назиму Шейхмамбетову про неприпустимість дій, які створюють умови для скоєння злочинів і правопорушень та неприпустимість продовження антигромадської поведінки. Громадським діячам пригрозили адміністративними та кримінальними статтями³¹.

Апшеронський районний суд Краснодарського краю рф ухвалив перевести представника релігійної організації «Свідки Єгови» в Севастополі Віктора Сташевського з колонії до в'язниці строком на 3 роки. Згідно з російським законодавством, у в'язниці мають утримувати тих, хто засуджений за особливо тяжкі злочини, як-от тероризм, захоплення заручників, масові вбивства тощо. Сташевського утримують у виправній колонії № 9 у Краснодарському краї рф, розташованій у Хадиженську.

Адміністрація російської колонії визнала його злісним порушником порядку відбування покарання, а також закинула йому інші численні порушення. Згідно з повідомленням Європейської асоціації «Свідків Єгови», про більшість із них Сташевський навіть не знав. У колонії його утримували в суворих умовах і неодноразово ув'язнювали у приміщення камерного типу. Постанова суду про переведення Сташевського в іншу виправну установу поки що не набула законної сили. Він продовжує перебувати у ВК № 9 і має намір оскаржити незаконне переведення³².

³¹ <http://surl.li/todoe>

³² <http://surl.li/txdbg>

2.5. Злочини проти журналістів

Громадянського журналіста та учасника справи «другої Сімферопольської групи» Рустема Шейхалієва етапували у в'язницю Єнісейська у Красноярському краї³³.

Дільничний, молодший лейтенант відділу поліції «Джанкойський» Шевкет Кутузов вручив правозахисниці та журналістці Лутфіє Зудієвій попередження про неприпустимість порушення закону під час масових акцій. У документі йдеться, що керівник та організатор масової акції несуть відповідальність за дотримання норм закону про проведення масових акцій. Про які заходи йдеться – у документі не вказано. Кутузов попросив Зудієву підписати, що вона попереджена про заборону приховувати обличчя під час акцій, мати при собі зброю та інші небезпечні предмети, вибухівку, алкогольну продукцію.

³³ <http://surl.li/tjxcn>

Правозахисниці нагадали про адміністративні та кримінальні статті за порушення порядку акцій, організацію масових заворушень та перебування громадян у громадських місцях, що спричинило порушення громадського порядку, а також пропаганду та демонстрування нацистської символіки.

Крім того, у застереженні вказувалося, що Зудієва поінформована про відповідальність за порушення порядку проведення масової акції, незаконне придбання, збут, зберігання зброї, публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності та дій проти територіальної цілісності рф³⁴.

2.6. Жорстоке, нелюдське й таке, що принижує гідність, поводження

Мешканець Криму поскаржився на кафе, яке за допомогою «ряджених у формі» «видавлює» його з дому. 67-річний офіцер запасу та ветеран бойових дій Євген Неверовський живе у селі Краснокам'янка під Феодосією. Чоловік розповів, що ще у 2019 році перед його будинком з'явилося придорожнє кафе-магазин, яке перекрило прохід до будинку. За його словами, власники закладу створюють антисанітарію, а перед його житлом з'явилися смітник і туалет.

Також бізнесмени встановили відеокамери із заднього боку кафе, які виходять у двір ділянки та знімають приватне життя родини. З того часу чоловік позивається до закладу. Восени 2023 року він отримав лист з адміністрації, в якому влада визнала незаконну появу кількох будівель перед його будинком.

³⁴ <http://surl.li/todnk>

Чоловік каже, що після цього власники бізнесу почали створювати йому та його родині нестерпні умови. За його словами, більша частина покупців – військові (у Краснокам'янці розташована військова частина), тому власники закладу розпускають чутки про його позицію щодо «СВО» з метою створення конфлікту. Також звинувачує заклад у тому, що він використовує «ряджених у військову форму», які щодня чергують біля будинку, блокують під'їзні шляхи та погрожують сім'ї фізичною розправою. При цьому адміністрація населеного пункту обіцяє знести ворота, які встановив чоловік, щоб забезпечити проїзд до своєї ділянки. Чинovníки ігнорують його прохання, мотивуючи це у приватних розмовах тим, що кафе-магазин приносить гроші місцевому бюджету, а він – ні³⁵.

Проросійські телеграм-канали повідомляють, що було затримано мешканця Сімферополя Олега Гуртового, який у соціальній мережі «ВКонтакте» розмістив гімн формування «Азов» – «Червону калину». Чоловіка змусили просити вибачення на камеру. Матеріали направлено до суду³⁶.

Засудженому росією кримчанину Серверу Зекір'яєву до 13 років ув'язнення відмовили у переведенні ближче до дому з виправної колонії № 1 Тульської області, де він відбуває свій термін. Як зазначається, після етапу із СІЗО Новочеркаська у вересні 2022 року чоловіка постійно поміщають у СІЗО.

Крім того, родині Зекір'яєва відмовляють у побаченнях із ним. Востаннє засуджений бачився з рідними у вересні 2023 року.

Раніше Зекір'яєв розповів про тортурні умови в російській колонії. Як зазначалося, у нього в камері регулярно проводять обшуки під «Собачий вальс», а листи рідним, де він просить, щоб до нього прислали адвоката, просто не передають³⁷.

³⁵ https://t.me/ostorozhno_novosti/25853

³⁶ <https://t.me/cremeasmersh/752>

³⁷ <http://surl.li/txdbd>

2.7. Злочини проти дітей

Наближення періоду літніх канікул окупаційна влада традиційно використовує для посилення ідеологічно-пропагандистської обробки дітей і молоді під час їх незаконного вивезення до рф. У вказаному процесі почала брати участь і РПЦ.

З середини березня до санаторно-курортних закладів в АР Крим (Євпаторія), рф (Ростов-на-Дону) та рб (Гродненська область) було вивезено щонайменше 220 неповнолітніх під приводом відпочинку й участі у культурних заходах. У квітні щонайменше 17 дітей із тимчасово окупованої території Запорізької області вибули до Ростовської області для участі у спортивних зборах і змаганнях.

У 2024 році запланована участь близько 6 тисяч підлітків із «нових регіонів» у програмі Росмолоді «Больше, чем путешествие»

(пропагандистські подорожі до різних регіонів рф). Дитячі табори Республіки Башкортостан із відповідною військово-патріотичною програмою відвідають приблизно 1,2 тисячі школярів із «ДНР» та «ЛНР», Республіки Дагестан, 750 дітей із тимчасово окупованої території Запорізької області.

У квітні при Сімферопольській і Кримській єпархіях РПЦ розпочала діяти дитячо-юнацька організація скаутського типу «Братство православних слідопитів».

За повідомленням Скадовської районної військової адміністрації, у місцевих соціальних мережах та месенджерах окупаційна адміністрація оголосила про організацію так званого літнього відпочинку для школярів. Планується вивезення 3 тисяч дітей за напрямками Крим, Кубань, Адигея й табори Поволжя. Також планується відправити 1 тисячу дітей на екскурсії містами росії (москва, «Золотое кольцо россии», Ростов-на-Дону).

За інформацією Каховської районної військової адміністрації, окупаційна влада організувала вивезення дітей району до військово-патріотичних таборів на території рф. Відомо, що протягом 21 дня діти будуть навчатися військовим навичкам, а після закінчення заходу отримають відповідні сертифікати.

3 червня 2024 року окупаційна адміністрація району планує відправити дітей віком від 13 до 17 років до ТОТ Луганської області на військово-спортивні навчання у спортивний центр «Воїн». За попередньою інформацією, заклад буде готувати дітей до участі у бойових діях по досягненню повноліття.

У межах продовження геноциду українського народу влітку 2024 року росія готується посилити депортацію українських дітей. Зокрема, це торкнеться тимчасово окупованої Луганщини, адже відповідні плани вже оголосив гауляйтер захопленого регіону Леонід Пасічник. За його словами, тільки з Луганщини цього літа загарбники мають намір депортувати понад 12 тисяч дітей.

Проводиться ця депортація під прикриттям так званої програми «Корисні канікули». До 40 тисяч юних українців у межах згаданої програми планують вивезти з ТОТ України нібито для проведення літніх таборів та освітніх заходів.

Частину дітей відвезуть до тимчасово окупованого Криму, а комусь «пощастить» провести літо у таборі «Океан», що у Владивостоці

Приморського краю. Це значно ближче до Аляски, аніж до України. Туди ж збираються відправити неназвану кількість дітей із Херсонщини нібито для проведення освітньої, спортивної та культурної програм.

За словами одного із так званих сенаторів, призначених окупантами, щонайменше 575 дітей із Херсонщини незабаром опиняться в Криму або в російській Адигеї. Задекларовано тритижневий термін перебування там.

Ще одну групу підлітків із Луганщини невстановленої чисельності запроторять у табір «Авангард» у Волгоградській області, де на них чекає муштра. Їх вчитимуть військово-інженерним, тактичним, пожежним навичкам, парашутному спорту, зв'язку, основам національної безпеки, управлінню дронами й тактичній медицині.

Незважаючи на спроби росії створити літні табори для українських дітей як тимчасові відпочинкові та освітні заходи, вони є фундаментальним компонентом російської кампанії з депортації українців, у тому числі дітей, до росії. Примусове переміщення дітей з однієї групи в іншу є визнаним актом геноциду, тому багатогранні схеми росії з депортації українських дітей до росії можуть бути кваліфіковані як дії геноциду. Про це зазначено в аналітичному матеріалі Інституту вивчення війни³⁸.

Такі дії окупантів порушують норми Міжнародної конвенції «Про захист усіх осіб від насильницьких зникнень», яка ратифікована Верховною Радою України від 17 червня 2015 року, а також Резолюції 47/33 Генеральної Асамблеї ООН від 18 грудня 1992 року «Декларація про захист усіх осіб від насильницького зникнення».

Водночас статтею 7 Римського статуту Міжнародного кримінального суду визначено, що депортація або насильницьке переміщення населення, ув'язнення або інше жорстоке позбавлення фізичної свободи в порушення основоположних норм міжнародного права, катування, насильницькі зникнення осіб та інші нелюдські діяння подібного характеру, що умисно заподіюють сильних страждань чи тяжких тілесних ушкоджень або серйозної шкоди психічному чи фізичному здоров'ю, є злочинами проти людяності.

Шляхом моніторингу соціальних мереж та засобів масової інформації на тимчасово окупованих територіях Херсонської області стало відомо, що окупаційна влада змусила випускників складати іспити з російської мови, яку вони майже не вивчали. Такі дії є порушенням статті 29 Конвенції про права

³⁸ <http://surl.li/ukiph>

дитини, якою визначено, що освіта дитини має бути спрямована, зокрема, на виховання поваги до батьків дитини, її культурної самобутності, мови та національних цінностей країни, у якій дитина проживає, країни її походження та до цивілізацій, відмінних від її власної.

2.8. Мобілізація до лав збройних сил рф

Втрати у живій силі загарбники намагаються компенсувати за рахунок населення тимчасово окупованих територій України шляхом залучення «нових російських громадян». Цього року у «нових регіонах» вперше з часу «об'єднання з російською федерацією» розпочнуть військовий призов. Відповідні розпорядження підписали так званий губернатор Запорізької області Євген Балицький і псевдоочільники «ДНР» і «ЛНР» Леонід Пасічник і Дмитро Пушилін. Наразі для забезпечення призову вже створено республіканські та муніципальні призовні комісії.

Для більш інтенсивного використання мобілізаційного потенціалу тимчасово окупованого Криму місцеві військкомати з 11 квітня 2024 року почали викликати для призову на строкову військову службу призовників зі

збільшеним у серпні минулого року призовним віком 18-30 років (раніше він був 18-27 років). Загалом у межах весняної кампанії на строкову службу до російського війська планують призвати 2,5 тисячі кримчан.

В АР Крим від мешканців вимагають підписати контракти з міністерством рф. Згідно з планом, встановленим кремлем, не менше 2700 осіб мають приєднатися до збройних сил російської федерації. Однак охочих воювати проти України на кримських територіях практично немає.

Щоб залучити більше людей, колаборанти використовують пропагандистську кампанію за участю волонтерів. Тепер у кожному військовому комісаріаті працюватимуть по два волонтери, які переконуватимуть потенційних добровольців приєднатися до армії.

Крім того, на ТОТ України триває мобілізація. У межах примусової паспортизації російські окупанти змушують українців реєструватися у фейкових військкоматах, водночас заперечуючи факти мобілізації³⁹.

2.9. Незаконне судочинство та переміщення засуджених громадян

Засудженого на 11 років позбавлення волі громадянського журналіста Ернеса Аметова етапували у виправну колонію № 12 у Вологодській області. Зараз він перебуває на карантині й чекає, коли його переведуть⁴⁰.

Засуджений на 13 років позбавлення волі кримськотатарський активіст Яшар Муедінов заявив, що співробітники в'язниці Димитровграда Ульяновської області росії застосовували до нього силу. Чоловік зазначив, що після етапування співробітники застосували фізичну силу необґрунтовано. Тому він написав заяву, яку підписали ще 10 ув'язнених. Зараз адміністрація в'язниці проводить перевірку.

³⁹ <http://surl.li/ukivo>

⁴⁰ <http://surl.li/tsestr>

Також засуджений повідомив, що наглядачі чинили на нього психологічний тиск. До того ж у камері, де він перебуває, дуже сиро. Через це стан його здоров'я погіршився і почала сильніше боліти права рука⁴¹.

2.10. Інше

Окупанти не можуть виконати план кремля по російській паспортизації українців на тимчасово окупованих територіях України. Особливо провальною у межах цієї кампанії є Херсонщина. Тут вдалося змусити поміняти український паспорт на російський папірець тільки 240 тисяч осіб. Відносно плану це мізер.

Через таку невдачу українцям дозволили перебувати на окупованій території без відповідного документа без обмеження терміну. Щоправда за умови виконання дактилоскопічної процедури, фотографування та медичного обстеження. Такий документ необхідно отримати до 31 грудня 2024 року, інакше їм загрожує депортація.

⁴¹ <http://surl.li/ucgty>

Росіяни всіма способами тиснуть на місцеве населення, щоб змусити їх взяти російський «документ»⁴². Виконати план по видачі російських паспортів їм не вдається, тому доводиться йти на шантаж та різні протиправні дії, йдеться у повідомленні Центру національного спротиву у Telegram.

Нещодавно у Каховці працівники окупаційної адміністрації організували виїзд паралізованої жінки до паспортного столу, де їй оформили паспорт рф. Для цього залучили карету швидкої допомоги. Це непоодинокі випадки порушення прав людей з інвалідністю, зазначили у ЦНС⁴³.

У тимчасово окупованому Луганську колаборанти вирішили виправити ситуацію з роздачею російських паспортів шляхом залякування породіль. Напередодні пологів жінок в «ЛНР» в окремих випадках ще можуть госпіталізувати без наявності паспорта рф. Однак при виписці обов'язково перевіряють, чи є російські документи в одного з батьків. У разі, якщо такого немає, місцеві колаборанти погрожують не віддати дитину⁴⁴.

На ТОТ Запорізької області псевдовлада продовжує примусову паспортизацію населення. Нещодавно представники путінської партії видали паспорти 14-річним підліткам у тимчасово окупованому Токмаку. Про це повідомляють російські пропагандистські телеграм-канали⁴⁵.

На тлі теракту у підмосковному концерт-холі «Крокус-Сіті-Хол» протягом квітня цього року мало місце посилення перевірочних та обмежувальних заходів стосовно іноземців, якими на ТОТ вважаються непаспортизовані документами рф громадяни України, для їх спонукання до отримання паспортів держави-агресора.

Під приводом боротьби із незаконними мігрантами було ухвалено указ від 15 квітня 2024 року про обмеження на працевлаштування іноземців у певних сферах. Усього в переліку налічується 35 спеціальностей. Так, за порушення міграційного законодавства за межі «ДНР» у квітні було видворено 8 мігрантів (за I квартал цього року – 23), у Маріуполі проводилися посилені фільтраційні заходи з пошуку таких осіб.

У Запорізькій області «антитерористична комісія» ухвалила рішення посилити заходи безпеки. Керівників «державних унітарних підприємств» зобов'язано вести роботу з примусу всіх іноземних найманих працівників, які не мають паспорта громадянина рф, проходити обов'язкову дактилоскопічну реєстрацію та фотографування, а також щомісяця надавати до так званого ГУ МВС рф по Запорізькій області інформацію про осіб цієї категорії.

⁴² <http://surl.li/ukipo>

⁴³ <http://surl.li/ukiux>

⁴⁴ <http://surl.li/ukivf>

⁴⁵ <https://t.me/ZapoLife/48062>

Видача російських паспортів на ТОТ робить українців заручниками країни-агресора, яка в такий спосіб змушуватиме їх брати участь у бойових діях проти нашої держави. Наявність російського «паспорта» – це ще й загроза бути депортованим з України.

Насильницька паспортизація є незаконною та не визнається в Україні й у світі, оскільки суперечить принципам і нормам міжнародного права і є порушенням Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни та статті 45 Гаазького положення про закони і звичаї війни на суходолі.

3. Завдання ударів, в тому числі не вибіркових, у результаті яких можна очікувати надмірну кількість жертв серед мирного населення

Російські окупанти продовжують вчиняти воєнні злочини проти українців, ігноруючи будь-яке міжнародне право й атакуючи не тільки захисників суверенної незалежної країни, а і її цивільне населення.

Так, 1 травня 2024 року фактично кожні 15 хвилин лунали сигнали повітряної тривоги по місту **Харків**.

Артилерійських та мінометних ударів ворога зазнали близько 17 населених пунктів **Харківщини**, було пошкоджено 14 житлових будинків.

Росіяни завдали ударів КАБами по автомобілю і приватному будинку в селищі **Золочів Богодухівського району**. Внаслідок обстрілу загинули цивільний чоловік та жінка, які перебували в автівці, постраждали 13 людей. Пошкоджені адміністративні приміщення, будівля Ощадбанку, понад 20 автомобілів.

Біля села **Глинське Ізюмського району** на невідомому вибуховому пристрої підірвався трактор, постраждав 46-річний водій.

У селі **Лелюківка Куп'янського району** внаслідок обстрілу були вибиті вікна та частково пошкоджено дахи будинків. Загинула 66-річна жінка.

Внаслідок обстрілу села **Липці Харківського району** горів дах будинку. Загинула 78-річна цивільна жінка.

Внаслідок російської ракетної атаки по **Одесі** 2 травня 2024 року було пошкоджено цивільну інфраструктуру, зокрема складські приміщення пошти. На місці спалахнула масштабна пожежа. Постраждало 14 людей, одного чоловіка госпіталізували.

Фото з Telegram-каналу: Новости Одесса | Одеса

Посилання: https://t.me/our_odessa/66319

Балістичним ударом по **Одесі** окупанти знищили 904 відправлення «Нової пошти» на приблизно 3 мільйони гривень. Окрім пошти, там базувалася компанія, яка займається рослинами.

За даними слідства, цього ж дня близько 16:00 збройні сили рф завдали двох авіаударів по місту **Дергачі Харківської області**. Один з ударів прийшовся по території спортивного комплексу, інший – по приватному житловому сектору.

У спортивному клубі отримали травми сім дітей, які в цей час перебували на заняттях. Серед них шість хлопчиків та одна дівчинка.

Постраждали віком від 9 до 15 років. Гостру реакцію на стрес отримав 8-річний хлопчик, який під час російської атаки робив вдома уроки. Також отримав поранення 76-річний чоловік.

За попередніми даними, ворог завдав ударів по місту УМПБ Д30-СН (уніфікований міжвидовий плануючий боєприпас калібром 30 см).

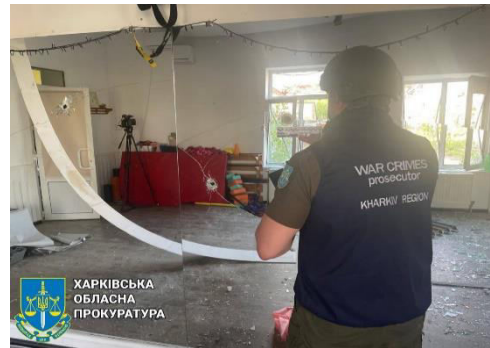

Фото з Telegram-каналу: *Харьков Life | Харків*
Посилання: <https://t.me/kharkivlife/83014>

3 травня 2024 року близько 14:05 військові росії обстріляли **Холодногірський район Харкова**. По місту вдарили УМПБ Д30-СН. Зафіксовано влучання по приватному житловому сектору. Пошкоджено 12 житлових будинків, ще 3 – повністю зруйновано. З-під завалів будинку рятувальники дістали труп 82-річної жінки. Загибла була паралізована через інсульт і вже 8 років не могла самостійно пересуватися.

У **Чугуєві** внаслідок ворожого обстрілу пошкоджено будинок, квартири, кілька автомобілів. Поранень зазнали троє людей.

Вночі 4 травня 2024 року російські загарбники знову здійснили масовану атаку ударними безпілотниками по **Харкову**. Цього разу ворог обстріляв виробниче підприємство і станцію технічного обслуговування.

Виникли пожежі за різними адресами. Найбільша – у складських приміщеннях із загальною площею орієнтовно 3 тисячі квадратних метрів. На жаль, є загибла та постраждалі особи.

Фото з Telegram-каналу: *Харьков Life* | Харків
Посилання: <https://t.me/kharkivlife/83238>

По селу **Черкаські Тишки Харківського району** окупанти завдали ударів КАБами. Постраждала 74-річна жінка.

До того ж вдень російська армія двічі обстріляла **Харків**. Перша атака була здійснена ворогом з авіації орієнтовно о 14:15, внаслідок чого було пошкоджено будівлі цивільного підприємства у Немишлянському районі. За попередніми даними, ворог ударив УМПБ ДЗ0-СН.

Близько 16:20 відбувся повторний удар по **Харкову**. Влучання зафіксовано по території цивільного виробництва в Індустріальному районі міста. Виникла масштабна пожежа. Травми отримали шість працівників.

Вночі 5 травня 2024 року ворог вкотре атакував **Харків**. Постраждали шість людей, зокрема 8-річна дівчинка.

Близько 00:30 було зафіксовано падіння уламків безпілотної у приватному житловому секторі **Основ'янського району**. Виникла пожежа. У 40-річного чоловіка було діагностовано вибухову травму, у решти потерпілих – гостру реакцію на стрес.

Фото з Telegram-каналу: *Харьков Life* | Харків
Посилання: <https://t.me/kharkivlife/83392>

Вдень російські терористи скинули керовані авіаційні бомби на середмістя **Харкова**. Постраждала цивільна інфраструктура, багатоквартирні

та приватні будинки, автівки. Щонайменше 10 цивільних людей отримали поранення.

Внаслідок обстрілів **Куп'янської громади** загинула пенсіонерка, троє чоловіків отримали поранення.

Фото з Telegram-каналу: *Харьков Life* | Харків
Посилання: <https://t.me/kharkivlife/83445>

6 травня 2024 року на **Харківщині** вночі ворог знову завдав авіаудару, постраждали мирні люди.

Внаслідок влучання авіабомб виникло 2 пожежі – горів житловий будинок та будівля котельні. У результаті обстрілу постраждала жінка.

Фото з Telegram-каналу: *Харьков Life* | Харків
Посилання: <https://t.me/kharkivlife/83471>

Близько 22:20 окупанти завдали удару УМПБ Д30-СН по **Боровій на Харківщині**. Внаслідок влучання ворожої авіабомби у приватний будинок поранення отримала 16-річна дівчина, її 55-річний батько, а також 55-річна жінка.

7 травня 2024 року близько 02:00 окупанти обстріляли **Колодязне Дворічанської територіальної громади Харківської області**. Поранення отримала 72-річна жінка. Пошкоджено житловий будинок.

Упродовж доби російські військові завдали авіаударів по **Червоному Маяку, Іванівці та Дніпровському Херсонської області**. З артилерії та мінометів обстріляли близько 20 населених пунктів.

Крім того, армія РФ обстріляла **Білозерку**. Пошкоджено близько 10 приватних будинків, травмовано 51-річну місцеву жительку.

8 травня 2024 року у День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні ворог застосував по **Україні** 76 засобів повітряного нападу – 55 ракет і 21 ударний безпілотною.

Зокрема, вдень російська армія обстріляла **Салтівський район Харкова**. Було зафіксовано влучання по території стадіону однієї зі шкіл. Отримали травми сім мирних мешканців. Серед них дівчинка 8 років, двоє хлопчиків 14 років, хлопчик 15 років, чоловік 55 років і дві жінки. Пошкоджено школу і прилеглі житлові будинки.

Вранці 9 травня 2024 року російські війська завдали удару по **Нікополю Дніпропетровської області**, внаслідок якого виникло загорання 2 житлових будинків. На місці загинув чоловік 1961 року народження та жінка 1958 року народження. Ще дві людини отримали травми.

Під ворожим вогнем **на Донеччині** були 9 населених пунктів. Пошкоджено 31 цивільний об'єкт: 23 житлові будинки, адміністративні будівлі, автомобілі, ЛЕП, газопровід. Внаслідок артилерійських обстрілів у **Красногорівці** двоє людей отримали поранення, один травмований був у **Петрівці**.

Вночі 10 травня 2024 року російські окупанти вчергове атакували **Україну**, задіявши 10 БпЛА типу Shahed.

Зокрема, ворог завдав ракетного удару по приватному сектору **Харкова**. Влучання було зафіксовано у житлові будинки, внаслідок чого виникло горіння трьох приватних осель і трьох господарчих споруд. Постраждало мирне населення.

Фото з Telegram-каналу: *Харьков Life | Харків*
Посилання: <https://t.me/kharkivlife/83832>

Внаслідок артилерійського обстрілу села **Липці Харківського району** горів дах приватного будинку та господарча споруда. Постраждала 62-річна жінка.

Прикордонні громади **Харківщини** були під посиленими масовими ворожими обстрілами, є поранені та загиблі. Близько 10 ранку ворог обстріляв **Вовчанськ**, внаслідок чого було травмовано 2 цивільні людини.

У результаті обстрілу села **Черкаські Тишки Харківського району** загинув 55-річний цивільний чоловік.

Також окупанти завдали удару по приватному будинку у **Вовчанську** – поранено 60-річну жінку. Внаслідок ворожого обстрілу приватного домоволодіння загинув цивільний чоловік, ще двоє зазнали травм. Одна людина опинилася під завалами будинку.

11 травня 2024 року росіяни здійснили 21 обстріл прикордонних територій та населених пунктів **Сумської області**. Зафіксовано 93 вибухи. Ворог наніс ракетний удар по інфраструктурі передмістя обласного центру. Внаслідок ворожого ракетного удару загинула жінка 1987 року народження, отримавши множинні поранення, несумісні з життям.

Протягом дня 12 травня 2024 року росіяни здійснили 26 обстрілів прикордонних територій та населених пунктів **Сумської області**. Зафіксовано 157 вибухів. По території **Краснопільської громади** здійснено обстріли з мінометів (7 вибухів) та артилерії (19 вибухів). Внаслідок артобстрілу загинув один житель громади, ще двоє отримали поранення.

13 травня 2024 року армія країни-агресора продовжувала терор мирного населення **правобережжя Херсонщини**. По житлових кварталах

війська рф били з мінометів, артилерії, БпЛА та завдали ракетного удару по обласному центру. Через дії ворога постраждало 4 особи. Було пошкоджено 13 об'єктів цивільної інфраструктури та чотири транспортні засоби, серед яких два службові автомобілі поліції й пожежна автоцистерна ДСНС.

14 травня 2024 року військові російської федерації завдали по **Харкову** авіаударів керованими авіабомбами УМПБ Д-30. Постраждали цивільні громадяни, в тому числі діти.

Протягом доби російські військові обстрілювали **Вовчанськ** із різних видів озброєння. Загинула 80-річна цивільна жінка. Ще одна 65-річна місцева мешканка була поранена.

Внаслідок російської збройної агресії на **Херсонщині** поранень дістали 19 людей. Ворожа армія завдала авіаудару по **Херсону**, обстріляла **Михайлівку, Антонівку і Станіслав**. Пошкоджені 12 багатоповерхівок, 11 приватних будинків, дитячий садок, медичний заклад та дев'ять автомобілів.

15 травня 2024 року внаслідок російського удару керованими авіабомбами по **Центральному району Херсона** пошкоджень зазнали вісім багатоквартирних будинків, п'ять приватних, дві школи та заклад охорони здоров'я. Внаслідок російського удару КАБами 19 людей отримали поранення, наймолодшому з них – 15 років.

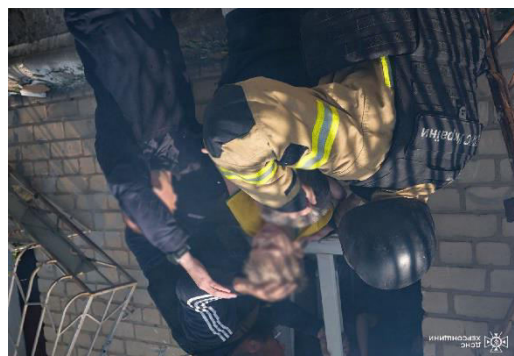

Фото з Telegram-каналу: Суспільне Херсон

Посилання: <https://t.me/suspilnekherson/43714>, <https://t.me/suspilnekherson/43723>

Вдень близько 11:35 місто **Миколаїв** зазнало ракетної атаки. Внаслідок влучання в об'єкт цивільної інфраструктури виникла пожежа, яку оперативно ліквідували співробітники ДСНС. Також вибуховою хвилею пошкоджені вікна, дах та фасад багатоповерхового будинку, магазину, автосалонів і приватні автомобілі. Поранень зазнали шестеро людей, медична допомога була надана амбулаторно.

16 травня 2024 року російська авіація завдала удару по **Високому Бериславському району Херсонської області**. Одна людина загинула, четверо – поранені, повідомив керівник ОВА Олександр Прокудін.

Також під ударом перебували міста **Залізне, Сіверськ, Торецьк, Часів Яр, селище Курахівка, села Богоявленка, Михайлівка Донецької області**. Пошкоджено 29 цивільних об'єктів: 11 житлових будинків, гаражі, адмінбудівля, господарчі споруди, автомобіль, ЛЕП. **Михайлівку** окупанти обстріляли із РСЗВ «Смерч». Було поранено 5 людей, пошкоджено адмінбудівлю, автомобіль.

17 травня 2024 року військові рф скинули на **Вовчанськ Харківської області** щонайменше 22 КАБи, також обстрілювали місто з артилерії. Загинули троє громадян, поранені семеро. Знищені житлові будинки, пошкоджено корпус геріатричного пансіонату, приватні домоволодіння, паркани, надвірні будівлі, господарчі споруди, багатоквартирні будинки.

У селищі **Веселе Харківської області** внаслідок підриву на вибуховому пристрої поранення отримав 47-річний чоловік.

18 травня 2024 року близько 15:00 військові ворожої армії нанесли удари по **Харкову**. Внаслідок обстрілу загинуло 4 людини, постраждали 31 цивільна особа, були пошкоджені будинки цивільної інфраструктури.

19 травня 2024 року росіяни завдали ракетного удару 9М723 ОТРК «Іскандер» по базі відпочинку у селищі **Черкаська Лозова Харківської області**. Загинули шестеро людей, 28 осіб поранені. Серед поранених – 8-річна дитина. Також під час повторного удару ракетою отримали поранення працівник поліції та фельдшер швидкої допомоги, які надавали допомогу на місці влучання.

Фото з сайту Укрінформ
Посилання: <http://surl.li/uhtak>

Цього ж дня дві російські керовані авіабомби УМПБ Д-30 влучили в землю на території дитячої залізниці та міського кладовища **Харкова**. Постраждали 41-річна і 27-річна жінки.

Під обстрілами з артилерії, мінометів, БпЛА та авіації 19 травня 2024 року перебували населені пункти **Херсонського, Бериславського та Каховського районів Херсонської області**. Було пошкоджено 35 об'єктів: багатоповерховий і 25 приватних будинків, адміністративну будівлю сільськогосподарського підприємства, дві будівлі комунальних підприємств, три автомобілі, два гаражі та господарське приміщення.

Військові рф скинули вибухівку із дрона на **Берислав**. Внаслідок цього поранення отримали троє чоловіків і дві жінки віком від 21 до 71 року. У потерпілих мінно-вибухові травми, контузії та вогнепальні рани різних частин тіла.

20 травня 2024 року російські окупаційні війська вчергове атакували Дніпропетровщину. Ворог обстріляв Нікополь та Червоногригорівську громаду. Внаслідок обстрілів у місті постраждала 46-річна жінка. Також пошкоджено 17 будинків – приватних і багатоповерхових.

У **Новоандріївці Пологівського району Запорізької області** рятувальник дістав травм внаслідок повторного обстрілу військ рф. Росіяни скинули боеприпас із дрона, коли люди гасили пожежу у пошкодженому внаслідок влучання житловому будинку.

21 травня 2024 року противник з авіації завдав удару чотирма керованими бомбами по **Новобериславу, Козацькому та Веселому Херсонської області**. У результаті потужних вибухів пошкоджено два будинки та цистерну для зберігання зерна.

Військові рф здійснили артилерійський обстріл села **Іванівка Херсонської області**. 41-річний місцевий житель отримав мінно-вибухову травму та вогнепальне поранення живота.

3 безпілотного літального апарату російські військові вдарили по селищу **Антонівка Херсонської області**. Поранень зазнали четверо літніх людей: у 70-річного чоловіка мінно-вибухова травма та контузія, у трьох жінок лікарі діагностували уламкові поранення різних частин тіла.

22 травня 2024 року ворог завдав удару по **місту Лиман Донецької області** та його околицях, внаслідок чого виникла низова пожежа у лісовому масиві поблизу міста, яка несла загрозу житловій забудові, спостерігалось

щільне задимлення. Понад 5 годин знадобилося вогнеборцям, щоб локалізувати пожежу. Під час ліквідації загорання ворог завдав повторного прицільного удару по рятувальниках. Було пошкоджено 1 штабний та 2 оперативних автомобілі. Особовий склад не постраждав.

У **Вовчанську Харківської області** армія рф обстріляла евакуаційну автівку з FPV-дрона. Внаслідок атаки загинув 41-річний поліцейський, ще один правоохоронець дістав поранення.

23 травня 2024 року військові рф завдали ракетного удару по **Харкову** 5 ракетами із ЗРК С-300. Внаслідок обстрілу постраждали 28 громадян, 7 з яких загинули. Пошкоджено приватне підприємство, автомобілі, інфраструктурний об'єкт, адміністративні приміщення.

Внаслідок обстрілу **міста Люботин Харківської області** двома ракетами ЗРК С-300 пошкоджені 10 автомобілів, 28 будівель і споруд. Постраждали 11 цивільних громадян.

24 травня 2024 року по **Луганській області** фіксувалися артобстріли, внаслідок яких зруйновано по шість будинків у Сєверодонецьку та Лисичанську. Ще чотири будинки зруйновані в Золотому, три – у Новодружеську. За добу 4 загиблих (усі в одному будинку), 4 поранених.

25 травня 2024 року орієнтовно о 19:00 ворожа армія завдала ракетного удару по центру **Харкова**. Зафіксовано влучання по території будівельного гіпермаркету, внаслідок якого загинули 19 людей, зокрема 12-річна дівчинка та 17-річний юнак. Поранено 54 особи, серед них 13-річний хлопець, стан якого оцінювався як важкий. Через російське бомбардування почалася пожежа на площі 15 тисяч квадратних метрів.

На відстані 80 метрів від атакованого ТЦ було знайдено нерозірваний боеприпас УМПБ Д30-СН, який не долетів і не вибухнув. За інших обставин жертв було б ще більше.

Фото з Telegram-каналу *Kiiv INFO* та вебсайту *Суспільне Харків*
Посилання: https://t.me/kievinfo_kyiv/45784; <http://surl.li/uffqm>

26 травня 2024 року у **Жмеринці Вінницької області** внаслідок падіння уламків ворожого дрона зазнали пошкоджень 3 чотириповерхових житлових будинки, 7 приватних житлових будинків та 6 легкових авто. Постраждало 3 людей, від госпіталізації вони відмовилися. З квартир евакуйовано 40 мешканців.

27 травня 2024 року під обстрілом ворога опинились цивільні об'єкти **Миколаївської області**. Після ракетного удару по **Снігурівці** виникла пожежа кав'ярні, автомагазину та шиномонтажу, вибуховою хвилею пошкоджено автомийку самообслуговування. У результаті російської атаки 2 людей загинуло, 5 постраждали.

28 травня 2024 року росія вдарила по **Олексієво-Дружківці Краматорського району Донецької області** об'ємною детонуючою авіаційною бомбою (ОДАБ-1500), спричинивши масштабні пошкодження у приватному секторі. Внаслідок атаки поранень зазнали сім цивільних мешканців. Серед поранених – 5-річна дитина. Пошкоджено 103 будинки, 12 цивільних авто та церква.

29 травня 2024 року російські окупанти обстріляли **Нікополь Дніпропетровської області** з артилерії та атакували дронами-камікадзе, скерували безпілотник на машину швидкої допомоги. На жаль, внаслідок одного з ударів загинули 52- та 54-річні чоловіки, поранень дістала 53-річна жінка.

Цього ж дня російська армія атакувала ракетою С-300 центр **Краснопілля на Сумщині**. Дві жінки загинули, п'ятеро людей травмувалися. На місці влучання залишилася вирва діаметром 15 метрів.

30 травня 2024 року ворог завдав масованих ракетних ударів по **Харкову та селищу Мала Данилівка Харківського району**. Були пошкоджені об'єкти цивільної інфраструктури. Внаслідок ракетного удару загинули 7 людей, фрагмент восьмої особи передали працівникам Нацполіції, 26 людей постраждали.

31 травня 2024 року військові рф завдали ударів кількома ракетами по **Новобаварському району Харкова**. Одна з ракет влучила у житловий будинок. Росіяни здійснили обстріл житлового масиву близько опівночі. Внаслідок влучання у багатоповерховий житловий будинок загинуло 4 людини. Повністю знищено 4-й та 5-й поверхи одного з під'їздів. Постраждали 25 людей, зокрема 12-річні хлопчик та дівчинка.

*Фото з офіційного сайту Міністерства внутрішніх справ України
Посилання: <http://surl.li/ueijm>; <http://surl.li/ueimt>*